

Фейсбук група като система за управление на обучението

Ирена Вълва

Facebook group as a Learning Management System (LMS): This paper reviews the current research on the use of Facebook in e-learning and analyzes the differences between a Facebook group and a regular learning management systems. The main properties of both platforms are described and discussed.

Key words: Facebook Group, Learning Management System, e-Learning, Social Networking Site.

ВЪВЕДЕНИЕ

Електронното обучение е интерактивен процес на споделяне на информация, способности и знания чрез информационните и комуникационните технологии. За да могат да гарантират високото качество на този тип обучение, университетите по света използват системи за управление на обучението (СУО), независимо дали за дистанционно или за подпомагане на традиционно обучение. Съществуват различни и много на брой, добре известни, СУО [7]. Общата им идея е интегрирана среда за организация и управление на съдържанието за електронното обучение. В една единна система са предвидени всички средства за стартиране и управление на отделните курсове, управление на потребителите и комуникацията между тях. Различните дейности по обучението и материалите в курса са организирани и управлявани в и от тази СУО.

От 2010 в социалната мрежа Facebook се предоставя възможност за създаване на затворени групи, които позволяват синхронизирано и асинхронизирано взаимодействие между членовете на групата, както и споделяне на информация. Тези затворени групи предоставят много подобни възможности и съдържат компоненти като на СУО, което увеличава възможностите те да бъдат използвани като среда за електронно обучение, т.е. като СУО. В [1, 2, 3] са описани различни варианти на използване на Facebook група за целите на електронно обучение.

СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ИЛИ СОЦИАЛНА МРЕЖА

Всички СУО предлагат задължително следните елементи:

- Система за управление на съдържанието
- Система за управление на взаимодействията
- Система или средства за администриране
- Достатъчно дисково пространство
- Социално пространство или пространство за комуникация между участниците в процеса на обучение

Дали Facebook групата предлага същите или подобни елементи? Може да се каже, че в много голяма степен покрива функционалностите на СУО, като в някои отношения предлага по-добри и гъвкави възможности, а в други отстъпва. Едно от основите предимства се състои в това, че Facebook като социална мрежа е изключително популярна и използвана в ежедневието. На фигура 1а и 1б се вижда историческото развитие на социалните мрежи във времето и статистика за най-популярните социални мрежи, според броя на регистрираните потребители.

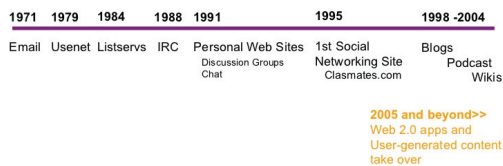
Facebook е една от най-популярните социални мрежи сред младите хора [5, 6], фактите за нея сочат следното:

- 1,260,000,000 регистрирани потребители.
- 680,000,000 потребители от мобилни устройства.
- Потребителите отделят средно по 700 милиона минути във Facebook всеки месец.
- При всяко посещение във Facebook, потребителите отделят средно по

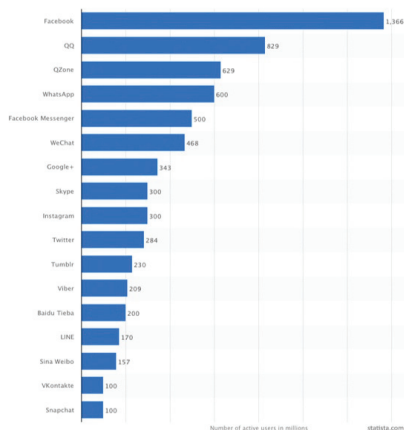
поне 20 минути.

- Създадени са над 50,000,000 Facebook фен страници.
- 1 от всеки 12 човека в света има Facebook профил.
- 1 от всеки 5 прегледани страници е Facebook страница.
- Над 5800 служители работят за Facebook.
- Над 219 милиона снимки са качени във Facebook.
- Ако Facebook беше държава, тя щеше да е третата по големина в света.
- Над 45 милиона Facebook регистрации се дублират.
- Поне 50% от потребителите на Facebook проверяват своите регистрации дневно.
- За 50% от потребителите на възраст 18-34 години първото нещо при събуждане е да проверяват своите Facebook регистрации.
- Около 60% от настоящите Facebook потребители говорят през Facebook повече, отколкото в реалния живот.
- 30% от Facebook потребителите са на възраст над 35 години.
- Средният брой приятели на потребител е около 130.
- Всеки потребител харесва или участва в средно 80 страници или групи.

Social Media's Timeline

Source: <http://www.pworks.ca/wp-content/socialmedia.ppt>

а

б

Фиг. 1. Историческо развитие и популярност на социалните мрежи

На всеки 15 минути ...

- Потребителите публикуват над 1,600,000 поста на стените си.
- Над 10,210,000 коментара.
- Над 2,800,000 Facebook съобщения се разменят.
- Около 2,000,000 заявки за приятелства се приемат.
- Над 2,700,000 снимки се качват във Facebook.
- Над 1,100,000 линка се споделят.
- Около 1,900,000 статуса се обновяват.

Очевидни са предимствата на Facebook групата пред СУО по отношение на това да бъдат убедени студентите да използват съответната среда в ежедневието

си по време на обучение.

Някои по важни проблеми, ако се използва Facebook група като СУО са следните:

- **Необходимо ли е или не да са приятели всички участници в групата?** Не, това не е необходимо и този проблем е решен, като администраторът на групата може да покани за участници в нея, тези които не са му приятели във Facebook чрез съобщение по електронната поща. От друга страна, те може да са приятели на някои от неговите приятели и те да ги поканят и добавят в групата. Т.е. не би било проблем да се създаде затворена група и в нея да участват потребители, които не са приятели помежду си директно [4].
- **Преподавателят трябва ли да е приятел със студентите и да споделя ли или не с тях своя личен живот в социалната мрежа?** Съвсем нормално е някои от участниците в групата, като например преподавателят, да не искат да споделят личните си преживявания, постовете си и комуникацията си с останалите си приятели на своята стена, с всички в групата. За да се избегне това е необходимо самия потребител да защити личния си профил със съответни настройки в своя профил.
- **Разделяне на социалното пространство от пространството за обучение** – би било добре никой от членовете на групата да не споделя мислите и постовете си в самата група, ако те не касаят обучението по самата тематика. Това е въпрос на самодисциплина на участниците в групата.
- **Стената – центърът на фейсбук групата, публикуване на съдържание, типове, участници...** – на стената в групата може да се публикува съдържание от различен тип – текст, файлове, снимки, видео и аудио материали, както и линкове към други ресурси. Всеки член на групата може да изказва мнение за съдържанието, да коментира и обсъжда, а така също и самия той да споделя съдържание.

СРАВНЕНИЕ МЕЖДУ СУО И FACEBOOK ГРУПА

Какви са общите и различните моменти при използване на двата подхода по основните функционални изисквания за електронно обучение.

Идентификация на потребителите:

- **СУО**
  - Всеки потребител (преподавател или студент) се регистрира в системата и използва потребителското си име и парола, за да има достъп до нейните ресурси.
  - Допълнителна или още една регистрация в системата се добавя към всички останали регистрации, което в известна степен е затруднение. С цел да не се натоварват потребителите с допълнителни регистрации може да се използва регистрацията от локалната мрежа например, но СУО ще се налага да се използва и извън университета, така че това не е решение.
  - Данните за регистрацията са част от СУО, те се съхраняват в нейната база от данни, която би трябвало да е добре защитена и да гарантира защита на личната информация за потребителите.
- **Facebook [4]**
  - Участието в група не изисква нова регистрация.
  - Неудобство е за нерегистрираните във Facebook студенти и

преподаватели, които за да участват в групата все пак трябва да имат регистрация в социалната мрежа.

Собственост на средата за електронно обучение:

- **СУО** се инсталира, управлява и контролира от обучаващата институция, разработена е или е купена за целите на институцията.
  - За средата за електронно обучение се заплаща задължително или за разработването и предоставянето ѝ, или за използването на определен брой лицензи на съответен тип СУО.
  - Инсталирането, настройването и поддръжката са грижа на институцията, чиято собственост е средата.
  - Съдържанието в средата остава в нея и е собственост на институцията, освен ако не е предмет на други договорености с потребителите.
- **Facebook** групите са относително неутрални, но принадлежат на Facebook. Не са собственост нито на организацията, нито на студентите, нито на създателя на групата.
  - Самата среда е безплатна.
  - Не изисква поддръжка.
  - Има риск по отношение на съдържанието и правата над него и в това отношение политиката се определя от политиката на Facebook.
  - Каченото в групата съдържание е собственост на преподавателя, студентите, но и на Facebook.

Съдържание:

- **СУО**
  - Осигурява мощни специализирани средства за създаване, съхранение и организация на съдържание с различен тип.
  - Обучаващият има права да създава, публикува и изтрива съдържание.
  - Студентите „консумират“ съдържанието.
  - Преподавателят определя организацията на съдържанието в СУО.
- **Facebook** група [4]
  - По-ограничени възможности за публикуване на съдържание, но има възможност за интегриране на съдържание от други платформи.
  - Всички участници в групата имат почти еднакви права над съдържанието – публикуване, редактиране, изтриване, покана на нови участници в групата.
  - Главен недостатък на Facebook групата е, че организацията на съдържанието се управлява от политиката на Facebook. Най-отгоре или най-видими са последно коментираните или последно публикувани материали – твърде динамична е организацията на съдържанието и това затруднява ориентацията и достъпа до съдържанието. Тази динамика има и положителна страна – предизвиква взаимодействие и активно участие в дискусиите.

Взаимодействие:

- Повечето, но далеч не всички **СУО** позволяват синхронизирано взаимодействие и комуникация.
- **Facebook** група [4]

- Основен режим на комуникация и взаимодействие е синхронизираният режим.
- По всяко време членовете на групата виждат кой е активен.
- Всички членове на групата имат достъп по всяко време до групови и частни чатове.
- Възможностите за комуникация между потребителите от Facebook групата я правят много социална среда, а не просто среда за обучение и по този начин стимулират обучението по един неформален начин.

Помощни/допълнителни средства

- **СУО** – осигурява много помощни средства за обучението, ако са предвидени и разработени такива в системата.
  - Оценяване на анкети и различни типове тестове.
  - Достъп до отчети за активността на потребителите.
  - Достъп до „бележник“ с оценките на студентите.
- **Facebook** група [4]
  - Няма специализирани такива средства.
  - Предоставя вградено търсене, което е едно голямо удобство за потребителите.
  - Може да се генерира отчет за активността на потребителите, като не се отчитат като активност харесванията.
  - Възможността за интегриране с други среди позволява работа с анкети и тестове.

Връзка между съдържание и взаимодействие

- **СУО**
  - Има разделяне между елементите от управление на съдържание и елементите за взаимодействие. Обучаващият може да създава елемент от тип съдържание (презентация например) или елемент за взаимодействие (пуска тема във форума или инициира дискусия), но всеки от тези елементи е сам за себе си. Няма пряка свързаност между съдържанието и създадените елементи за взаимодействие, касаещи това съдържание.
- **Facebook** група [4]
- Всички типове елементи се създават от лентата за състоянието, така, че няма разлика в типовете им и може да се харесват или коментират от всички членове в групата. По този начин взаимодействието става част от съдържанието.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въпреки недостатъците и липсата на някои средства от СУО във Facebook групите, те намират все по-широко приложение като среда за обучение.

Би било много полезно да се направи изследване и да се сравнят резултатите за активността и постигнатия краен резултат от обучение на студенти, обучавани паралелно чрез двата варианта.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Schroeder, J., Greenbowe, T.J. (2009). The chemistry of Facebook: Using social networking to create an online community for the organic chemistry laboratory. *Innovate: Journal of Online Education*, 5(4). Retrieved from <http://www.innovateonline.info/print.php?view=pdf&id=625>

[2] Sclater, N. (2008). Web 2.0, personal learning environments, and the future of learning management systems. EDUCAUSE Research Bulletin, 13. Boulder, CO: EDUCAUSE Center for Applied research.

[3] Wang, Q., Woo, H. L., Quek, C. L., Yang, Y., & Liu, M. (2011). Using the Facebook group as learning management system: An exploratory study. British Journal of Educational Technology. doi: 10.1111/j.1467-8535.2011.01195.x

[4] <https://www.facebook.com/help/162866443847527/>

[5] https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites

[6] <https://zephoria.com/top-15-valuable-facebook-statistics/>

[7] <http://www.capterra.com/learning-management-system-software/#infographic>

За контакти:

доц. д-р Ирена Вълва, Катедра "Компютърни системи и технологии", Русенски университет "Ангел Кънчев", тел.: 082-888 685, e-mail: ivalova@ecs.uni-ruse.bg

Докладът е рецензиран.